

BİLANÇO

TÜRMOB AYLIK YAYIN ORGANI • SAYI : 193 • KASIM 2 0 1 2 5 5.00 TL • ISSN:1307-6620

- *Beş Oda daha yeni hizmet binasında*
- *Büyüme düşecek, enflasyon yükselecek*
- *2013 bütçesi 404 milyar TL*
- *Cari işlemler frene bastı*

Ekonomik Rapor

TÜRMOB Adına Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni

Nail SANLI

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Ali Ekber DOĞANOĞLU

Yayın Kurulu

Nail SANLI
Ali E. DOĞANOĞLU
Ahmet FETTAHOĞLU
Yıldız ÖZTÜRK

TÜRMOB
MU-DEN A.Ş.
tarafından yayınlanmaktadır
Yayın Türü : Yaygın süreli

Yönetim Yeri

Gençlik Caddesi No:107
06570 Anıttepe - ANKARA
Tel: (0.312) 232 50 60 (10 Hat)
Fax: (0.312) 232 50 73
http: www.turmob.org.tr
e-mail:alid@turmob.org.tr

Dizgi - Düzenleme

Tuncay TEKYILDIZ

Baskı

Fersa Matbaacılık Paz.San.Tic.Ltd.Şti.
Ostim 36. Sk. No:5/C-D
Yenimahalle/ANKARA
Tel: (0.312) 386 17 00 (pbx)

Basım Tarihi : 09 Kasım 2012

Basım Yeri : Ankara
ISSN : 1307-6620

Dergide yayınlanan yazıların yayın hakkı

Bilanço Dergisi'ne aittir.

Kaynak gösterilmeden bir bölümü veya
tamamı alıntı yapılamaz

Cumhuriyeti anlamak

Cumhuriyetimizin 89'uncu yıldönümünü geride bıraktık. Yaşanan olaylar uzun yıllar unutulmayacak gibi. Türk halkı çağdaş Türkiyemiz'in teminatı Cumhuriyetimize sahip çıktığını bir kez daha göstermiştir.

Ulusumuzun Atatürk'ün çevresinde kenetlenmesiyle yürütülen Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sonuçlanması ve ardından ülkemizi karanlıktan kurtararak, aydınlığa çıkaran Cumhuriyet'in kurulması, tarihin ender kaydettiği bir başarıdır.

Kurtuluş Savaşı, Ulusumuzun var olma savaşı, Cumhuriyet ise, yeniden dirilişin simgesidir.

Türkiye, Kurtuluş Savaşı'yla düşmandan, Cumhuriyet'le çağ dışılıktan kurtulmuştur.

Cumhuriyet, bağımsızlığından ödün vermeyen, dayatmalara boyun eğmeyen, Atatürk öncülüğünde yurduna ve egemenliğine sahip çıkanların rejimidir.

Cumhuriyet; ulusçuluğu, yurttaşlığı, ulusal egemenliği, çağdaşlığı ve ulusal devleti seçenlerin kurduğu bir rejimdir.

Bu ülke, vatandaşları sorunlarına sahip çıktığı sürece ileriye gidecektir. 29 Ekim 2012 tarihi bir kez daha göstermiştir ki Türk

halkı, Ulus'ta, Hipodrum'da, Çankaya Köşkünü'de, Bağdat Caddesinde de Cumhuriyetine sahip çıkmaktadır ve çıkmaya devam edecektir.

Dergimizin bu sayısında da ilgi ile okuyacağımızı umduğumuz haber ve araştırmalara yer verdik.

Gelecek sayımızda buluşmak dileğiyle...

Nail SANLI / Genel Başkan

Beş Oda daha yeni hizmet binasında

Çorum, Eskişehir, Rize, Düzce ve Trabzon SMMM Odaları çağdaş eğitim ve hizmet binalarına kavuştu. Oda Binalarının açılışları düzenlenen törenlerle gerçekleştirildi. Bartın Odası'nda ise temel atma töreni yapıldı.

TÜRMOB'un katkılarıyla tamamlanan Oda hizmet binalarına 5 odamız daha eklendi. Böylece ülke genelinde hizmet veren Odaların büyük bölü-

mü kendi mülkleri olan çağdaş eğitim ve hizmet binalarına sahip olmuş oldular.

TÜRMOB Genel Başkanı Nail Sanlı Odaların hizmet binalarının

mesleğin gelişiminde çok önemli bir fonksiyon üstleneceğini, özellikle eğitim ihtiyacını karşılamada önemli bir ihtiyacı gidereceğini vurgulayarak, "serbest muhasebeci mali müşavirlik ve yeminli mali müşavirlik mesleği, Anayasamızın 135'inci maddesine göre, 3568 sayılı Yasa ile kurulmuş olan TÜRMOB çatısı altında, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. 23 yılı geride bırakmak üzere olan TÜRMOB genç, dinamik ve çağdaş bir kuruluştur. Kurulduğu ta-

Eskişehir Odası'nın açılış töreni

rihte 20 bin olan üye sayısı, bugün 89 bin meslek mensubu, 13 bin stajyer ve 500 bine yakın büro çalışanına ulaşmıştır.

Mesleğimizin olmazsa olmazlarının başında eğitim gelmektedir. Bugüne kadar TÜRMOB ve Odalarımız kaynaklarının önemli bir bölümünü eğitime ayırmıştır.

Hizmet binalarımız, eğitim binalarımız bu anlayışın bir sonucudur. Bu binalar bizlerin mesleğimizi en iyi şekilde yapmamız için eğitim merkezleri olarak çalışmaktadır.

Buralarda verilen eğitimler, mesleğimizi, ülkemizi yarınlara güvenle taşımaktadır. Biz çalışmalarımızla, ülkemize hizmet ediyoruz, işletmelerimizin gelişimine katkıda bulunuyoruz, ülke ekonomisine katkıda bulunuyoruz. Bu meslek camiasına verilecek her katkı, biliniz ki ülke ekonomisinin gelişimine ivme olarak dönecektir.

Mevcut imkânlarımızla, hiçbir yerden destek almadan, kendi kaynaklarımızla Odalarımızın hemen hemen tamamının eğitim ve hizmet binasını hizmete sunduk. Geri kalan birkaç odamızın açılışlarını da kısa sürede yapacağız.

Mesleğimize yakışır, çağdaş, eğitim ve hizmet binalarımızla ve buralarda verdiğimiz hizmetlerle hepimiz haklı bir gurur duyuyoruz.” dedi.

Çorum Odası'nın açılış töreni

Rize Odası'nın açılış töreni

Düzce Odası'nın açılış töreni

Bartın Odası'nın temel atma töreni

Ekonominin yeni yol haritası açıklandı

Büyüme düşecek, enflasyon yükselecek

Türkiye ekonomisinin yeni yol haritasında büyüme tahminleri düşürülürken, enflasyon tahminleri yükseltildi. Bu yıl sonuna ilişkin öngörülen yüzde 4 oranındaki büyüme tahmini yüzde 3,2 olarak, 2013 yılı için öngörülen yüzde 5'lik büyüme oranı yüzde 4'e olarak revize edildi.

2013-2015 dönemini kapsayan Orta Vadeli Mali Plan yayımlandı. Maliye politikasının, gelir, harcama ve borç stoku büyüklükleri gözetilerek makroekonomik istikrarın sürdürülmesine, özel sektör öncülüğünde bir büyüme sürecinin desteklenmesine, cari açıkla ve enflasyonla mücadele edilmesine yardımcı olacak bir yaklaşımla yürütüleceği belirtilen planda, "mali hedeflerden sapmaya yönelik güçlü emarelerin ortaya çıkması durumunda gerekli politika müdahaleleri yapılacağı ve mali disiplininin korunacağı" ifade edildi.

Bütçe gelirlerine ilişkin temel politikaların da yer aldığı planda, Mali Plan döneminde uygulanacak gelir politikalarının temel amacının vergilemede adalet ve etkinliğin artırılması, istihdamın ve yatırımların teşviki, bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması, rekabetin geliştirilmesi ve daha etkin bir vergi sisteminin yaratılması olduğu belirtildi.

Bu çerçevede, "vergi kanunları ile uygulamalarında istikrar ve sadeliği sağlayıcı düzenlemeler yapılacağı" ifade edilen planda, Gelir Vergisi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu başta olmak üzere

temel vergi kanunlarının gözden geçirilmesi çalışmalarının gelecek dönemde tamamlanacağı, vergiye gönüllü uyumun artırılması ve vergi tabanının genişletilmesine yönelik çalışmalara devam edileceği bildirildi.

Plana göre, 2013 yılı merkezi yönetim bütçe açığının GSYH'ye oranının yüzde 2,2 olarak gerçekleşeceği, 2014 ve 2015 yıllarında ise sırasıyla yüzde 2 ve yüzde 1,8'e düşeceğinin tahmin ediliyor.

Plan döneminde, faiz dışı fazlanın GSYH'ye oranının 2013 yılında yüzde 1,2, 2014 yılında yüzde

1,1, 2015 yılında ise yüzde 1,2 olarak gerçekleşeceği öngörülmüyor.

Planın kapsadığı 2013-2015 döneminde, merkezi yönetim bütçe giderlerinin GSYH'ye oranının sırasıyla yüzde 25,7, yüzde 25,1 ve yüzde 24,4 olarak gerçekleşmesi öngörüldü.

Mali Plan dönemi sonunda merkezi yönetim bütçe gelirlerinin GSYH'ye oranının yüzde 22,6, vergi gelirlerinin GSYH'ye oranının ise yüzde 19,6 olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) oranlarında da geçen yıl 2012 için hesaplanan 1 trilyon 426 milyar lira bu yıl 1 trilyon 435 milyar lira, 2013 yılı için hesaplanan 1 trilyon 572 milyar lira GSYH 1 trilyon 571 milyar lira, 2014 yılı için ise 1 trilyon 733 milyar lira olarak öngörülen GSYH 1 trilyon 740 milyar lira oldu.

Geçen yıl ile kıyaslandığında yeni yol haritasında bu yıl kişi başına düşen milli gelir tahmininde 300 dolar, 2013 yılı için ise 398 dolar azalma oldu. Buna göre, geçen yıl açıklanan OVP'de 10 bin 973 dolar olarak öngörülen kişi başı milli gelir 10 bin 673 dolar, 2013 yılı için 11 bin 716 dolar olarak öngörülen milli gelir 11 bin 318

dolar, 2014 yılı için ise 12 bin 412 dolar olarak öngörülen milli gelir de 11 bin 982 dolara çekildi.

2012-2014 dönemine ilişkin OVP ile kıyaslandığında yeni OVP'de enflasyon tahminlerinin yükseldiği dikkat çekti.

Buna göre, önceki programda 2012 yılı sonu için yüzde 5,2 olarak tahmin edilen TÜFE yüzde 7,4 olarak revize edildi. Önceki programda 2013 yıl sonu için yüzde 5 olarak tahmin edilen TÜFE yüzde 5,3'e yükseltirken, 2014 yılı için tahmin edilen TÜFE yüzde 5 olarak kaldı.

Geçen yıl iki haneli olarak tahmin edilen işsizlik oranları ise yeni programda tek hanelere çekildi.

Buna göre, işsizlikte geçen yıl yüzde 10,4 olarak duyurulan 2012 yılı tahmini yüzde 9, 2013 yılı için yüzde 10,2 olan tahmin yüzde 8,9, 2014 yılı için ise yüzde 9,9 olan tahmin yüzde 8,8 olarak revize edildi.

İhracatta 2012 yılı tahmini artarken, 2013 ve 2014 yılı tahminleri geçen yıla göre daha düşük oldu. 2013-2015 OVP'de bu yılın ihracatı 149,5 milyar dolar, 2013 ihracatı 158 milyar dolar, 2014 yılı ihracatı ise 172,3 milyar dolar olarak öngörüldü. Aynı rakamlar

2012-2014 OVP'nda sırayla 148,5 milyar dolar, 165,7 milyar dolar ve 185,1 milyar dolar olarak tespit edilmişti.

İthalatta da tahminler aşağıya çekildi. Geçen yıl açıklanan OVP'de 2012 yılı için 248,7 milyar dolar olarak tahmin edilen ithalat 239,5 milyar dolara, 2013 yılı için 272,5 milyar dolar olarak tahmin edilen ithalat 253 milyar dolara, 2014 yılı için tahmin edilen rakam da 295,9 milyar dolar-dan 272,2 milyar dolara çekildi.

Bu çerçevede önceki OVP'de bu yıl için 100,2 milyar dolar olarak öngörülen dış ticaret açığı yeni OVP'de 90 milyar dolara, 2013 yılı için 106,8 milyar dolar rakamını 95 milyar dolara, 2014 yılı için ise 110,8 milyar dolar rakamını da 99,9 milyar dolara indirildi.

Yeni programda cari işlemler açığına ilişkin tahminler de değişti. Buna göre, önceki OVP'de bu yıl için 65,4 milyar dolar olarak tahmin edilen cari işlemler açığı 58,7 milyar dolara, 2013 yılı için 67 milyar dolar olan rakam 60,7 milyar dolara, 2014 yılı için ise 67,1 milyar dolar olan rakam 63,6 milyar dolara çekildi.

Büyüme ve Enflasyon Öngörülleri

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GSYH Büyümesi (%)	9,2	8,5	3,2	4,0	5,0	5,0
GSYH (Milyar TL)	1,099	1,298	1,435	1,571	1,740	1,933
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	10,022	10,469	10,673	11,318	11,982	12,859
TÜFE Yıllık Artış Hızı (%)	6,4	10,5	7,4	5,3	5,0	5,0

Ödemeler Dengesi Öngörülleri

(Milyar \$)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
İhracat (Fob)	113,9	134,9	149,5	158,0	172,3	187,1
İthalat (Cif)	185,5	240,8	239,5	253,0	272,2	291,2
Dış Ticaret Dengesi	-71,6	-105,9	-90,0	-95,0	-99,9	-104,1
Turizm Gelirleri	20,8	23,0	23,5	25,4	27,0	28,4
Cari İşlemler Dengesi	-46,6	-77,1	-58,7	-60,7	-63,6	-64,7
Cari İşl.Dengesi GSYH (%)	-6,3	-10,0	-7,3	-7,1	-6,9	-6,5

Merkezi Yönetim Bütçesi Büyüklükleri

(Milyon TL)

	2012	2013	2014	2015
Toplam Harcamalar	362.668	403.988	436.849	471.150
Faiz Dışı Harcamalar	313.668	350.988	381.849	413.650
Faiz Harcamaları	49.000	53.000	55.000	57.500
Toplam Gelirler	329.197	370.095	401.369	436.841
Vergi Gelirleri	278.822	317.949	346.961	379.405
Diğer Gelirler	50.374	52.146	54.408	57.436
Bütçe Dengesi	-33.472	-33.893	-35.480	-34.309

Gelir düştü, harcama arttı, açık yükseldi

Eylül ayında bütçe, harcamalardaki artışa karşın gelirlerdeki artışın sınırlı kalması nedeniyle 5,8 milyar TL, yılın ilk dokuz aylık döneminde ise 14,4 milyar TL bütçe açık verdi. Eylül ayında, bütçe gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5.2 oranında artarak 23.2 milyar TL oldu. Bütçe giderleri ise yüzde 21.3 oranında artarak 29 milyar TL'ye ulaştı

Merkezi yönetim bütçesi Eylül ayında 1.9 milyar TL, yılın ilk 9 ayında 14.4 milyar TL açık verdi. 1.2 milyar TL faiz dışı fazlanın gerçekleştiği Eylül ayında, bütçe gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 5.2 artışla 23.2 milyar TL, bütçe giderleri ise yüzde 21.3 artışla 29 milyar TL oldu. 2012 yılının ilk 9 ayında bütçe gelirleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10.2 artarak 243.7 milyar TL olurken, bütçe giderleri ise yüzde 16.8 oranında artarak

258 milyar TL'ye ulaştı. Faiz dışı fazlanın 25.2 milyar TL olarak gerçekleştiği bu dönemde vergi gelirleri yüzde 7.2 artışla 201.9 milyar TL oldu.

Maliye Bakanlığı, Eylül 2012 aylarına ilişkin bütçe gerçekleştirmelerini açıkladı. Buna göre merkezi yönetim bütçesi 2012 yılı Eylül ayında 1 milyar 871 milyon TL açık verdi. Geçen yıl Eylül'de 5 milyar 830 milyon TL açık verilmişti. 2012 yılı Eylül ayında faiz dışı fazla 2 milyar 561 milyon TL oldu. Bütçe giderleri yüzde 21.3

oranında artarak 29 milyar 37 milyon TL oldu. Faiz hariç bütçe giderleri Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 23.2 oranında artarak 25 milyar 767 milyon TL düzeyinde gerçekleşirken, faiz giderleri yüzde 8.2 oranında artarak 3 milyar 269 milyon TL oldu. 2011 yılı Eylül ayında 22 milyar 61 milyon TL olan bütçe gelirleri, 2012 yılı Eylül ayında yüzde 5.2 oranında artarak 23 milyar 207 milyon TL olarak gerçekleşti. Vergi gelirleri ise yüzde 4.5 oranında artarak 19 milyar 762 milyon TL oldu.

Eylül ayında, faiz hariç giderler için öngörülen 300 milyar 698 milyon TL ödeneğin yüzde 8.6'sı kullanılarak 25 milyar 767 milyon TL gider gerçekleşti. Personel giderleri, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 18.8 oranında artarak 7 milyar 544 milyon TL oldu. 2012 yılı Eylül ayında personel giderleri için bütçede öngörülen 81 milyar 692 milyon TL ödeneğin yüzde 9.2'si kullanıldı.

2012 yılı Eylül ayında sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 14.6 oranında artarak 1 milyar 203 milyon TL, mal ve hizmet alım giderleri yüzde 29.6 oranında artarak 2 milyar 513 milyon TL, cari transferler yüzde 17.5 oranında artarak 10 milyar 390 milyon TL oldu.

2012 yılı Eylül ayında sağlık, emeklilik ve sosyal yardım giderleri için 5 milyar 289 milyon TL transfer yapıldı. Sosyal güvenlik primi işveren hissesinin 5 puanlık kısmının Hazine tarafından ödemesi amacıyla yapılan transfer tutarı ise 480 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. 2012 yılı Eylül ayında cari transferler içinde yer alan tarımsal destekleme ödemeleri 194 milyon TL, mahalli idare payları

ise 2 milyar 743 milyon TL olarak gerçekleşti.

2012 yılı Eylül ayında 3 milyar 23 milyon TL sermaye gideri, 384 milyon TL sermaye transferi yapıldı. Borç verme giderleri ise 711 milyon TL olarak gerçekleşti. Faiz giderleri 2012 yılı Eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 8.2 oranında artarak 3 milyar 269 milyon TL oldu.

2011 yılı Eylül ayında bütçe gelirleri 22 milyar 61 milyon TL iken 2012 yılının aynı ayında yüzde 5.2 oranında artarak 23 milyar 207 milyon TL olarak gerçekleşti. 2012 yılı Eylül ayı vergi gelirleri tahsilatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4.5 oranında artarak 19 milyar 762 milyon TL oldu. 2012 yılı Eylül ayında genel bütçe vergi dışı diğer gelirleri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4.9 oranında artarak 2 milyar 583 milyon TL olarak gerçekleşti. 2012 yılı Eylül ayında özel bütçeli idarelerin öz gelirleri 764 milyon TL, düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri ise 98 milyon TL oldu.

Vergi türleri itibarıyla 2012 yılı Eylül ayı gerçekleşmelerine bakıldığında geçen yılın aynı ayına göre özel tüketim vergisi yüzde 16.1, banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 14, harçlar yüzde 12.3,

gelir vergisi yüzde 9.7, damga vergisi yüzde 9, kurumlar vergisi yüzde 4.9, dahilde alınan katma değer vergisi yüzde 3.9 ve diğer vergiler tahsilatı yüzde 1.9 oranında artış gösterirken ithalde alınan katma değer vergisi yüzde 15.3 oranında azaldı.

Merkezi yönetim bütçesi 2011 yılı Ocak-Eylül döneminde 234 milyon TL fazla vermiş iken bu yılın aynı döneminde 14 milyar 350 milyon TL açık verdi. İlk 9 ayda faiz dışı fazla 25 milyar 183 milyon TL oldu. 9 aylık dönemde bütçe giderleri yüzde 16.8 oranında artarak 258 milyar 41 milyon TL'ye ulaştı. Faiz hariç bütçe giderleri yüzde 17.4 artışla 218 milyar 508 milyon TL düzeyinde gerçekleşti. Diğer taraftan 2012 yılı Ocak-Eylül döneminde faiz giderleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 13.7 oranında artarak 39 milyar 533 milyon TL olarak gerçekleşti.

2011 yılı Ocak-Eylül döneminde 221 milyar 102 milyon TL olan bütçe gelirleri, 2012 yılının aynı döneminde yüzde 10.2 oranında artarak 243 milyar 691 milyon TL olarak gerçekleşti. Bu dönemde vergi gelirleri ise yüzde 7.2 oranında artarak 201 milyar 939 milyon TL oldu.

2013 bütçesi

404 milyar TL

2013 yılı bütçe giderleri 404 milyar TL, faiz hariç giderler 351 milyar TL, faiz giderleri 53 milyar TL olması öngörüldü. 2013 yılında bütçe gelirleri 370 milyar olacak, vergi gelirleri ise 318 milyar TL, bütçe dengesinin 34 milyar TL açık vermesi hedeflendi.

2013 yılı bütçe giderleri 2012 yılı sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 11.4 oranında artışla 404 milyar TL, bütçe gelirleri 12.4 artışla 370 milyar TL olarak öngörüldü. Bütçe açığı tahmini 34 milyar TL oldu.

2013 yılı GSYH büyümesi yüzde 4 hedeflenirken vergi gelirleri, 2013 yılı bütçesinde yüzde 14 oranında artışla 317.9 milyar TL düzeyinde öngörüldü. Vergi gelirlerinde yüzde 14 artış hedefle-

nirken adil olmayan bir vergileme olarak kabul edilen dolaylı vergilerde ise artış oranı yüzde 18 olarak hedeflendi. ÖTV’de hedef bir önceki yıla göre yüzde 17 ve KDV’de ise yüzde 18 oranında artırıldı.

Maliye Bakanlığının bu hedefleri yakalayabilmesi için ekonomide yüksek oranlı bir büyüme hedeflenmemiş olmasından dolayı, bu artışı vergi oranlarında yapacağı değişikliklerle karşılaması gerekiyor. Bütçe rakamları, önümüzde-

ki yıl dolaylı vergilerde artış beklentisini destekler nitelikte.

Bütçe gelirlerinin 370 milyar TL olarak öngörüldüğü 2013 yılında vergi gelirlerinin 318 milyar TL, vergi dışı gelirlerin 52 milyar TL olduğunu belirten Bakan Şimşek, “Gelir vergisi 63 milyar TL, kurumlar vergisi 29 milyar TL, ÖTV 83 milyar TL, dahilde KDV 36 milyar TL, ithalden alınan KDV 61 milyar TL oldu” dedi.

Maliye Bakanı Şimşek, 2013 yılı

bütçesinden en büyük payı eğitimin alacağını söyleyen Bakan Şimşek, 2002 yılında 11.3 milyar TL düzeyinde olan eğitim harcamalarının 2013 yılında 6 kat artışla 68.1 milyar TL'ye çıkacağını vurguladı. Bakan Şimşek, eğitim harcamalarında 2012 yılına göre yüzde 20.7 oranında bir artış öngördüklerini kaydetti.

2013 yılında gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) 1 trilyon 571 milyon TL olarak öngörüldü. Büyüme hedefi yüzde 4, deflatör ve yıl sonu TÜFE hedefi yüzde 5.3 olarak hesaplandı. 2013 yılında 253 milyar dolarlık ithalata karşılık, 158 milyar dolar ithalat öngörüldü. Dış ticaret dengesinin 95 mil-

yar dolar açık vermesi bekleniyor. Cari açık tahmini 60.7 milyar dolar oldu.

2013 yılı bütçesinde giderlerin 404 milyar TL olarak öngörüldüğünü belirten Maliye Bakanı Şimşek, faiz hariç giderleri 351 milyar TL, bütçe gelirlerini 370.1 milyar TL, vergi gelirlerini 317.9 milyar TL, bütçe açığını 33.9 milyar TL, faiz dışı fazlayı 19.1 milyar TL olarak tahmin edildiğini kaydetti. Bakan Şimşek, 2013 yılında bütçe giderlerinin 2012 yılı sonu gerçekleşme tahminine göre yüzde 11.4, bütçe gelirlerinde ise yüzde 12.4 oranında artacağını tahmin ettiklerini dile getire-

rek, "Vergi gelirlerinin yüzde 14 artmasını öngörüyoruz. Gelir tahminleri iyimser diyebilirsiniz: Bu sene düşük bazlı gelir noktasındayız. Buna rağmen gelir anlamında bütçe hedefini tutturduk. Bir takım tedbirler aldık. Bu tedbirler 2013 yılında etkisini gösterecek. Burada rakamlara yansımış mıdır? 2013 yılı bütçesine 2-B'den 4.8 milyar TL gelecek. Özelleştirmeden 4 milyar TL. Bu artışları makul diye görüyoruz. Gelirlerin, milli gelire oranı yüzde 2.2 olacak. Bu sene yüzde 2.3 olacak. Genel devlet açığı tabii ki çok düşük seviyede gerçekleşecek" şeklinde konuştu.

Bakan Şimşek, 2013 yılında personel giderlerinin 97.2 milyar TL, yine personele ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılacak prim ödemelerinin 16.8 milyar TL olduğunu kaydetti. Böylece personel giderlerinin 114 milyar TL'ye çıktığını vurgulayan Bakan Şimşek, mal ve hizmet giderlerinin 33.4 milyar TL, faiz giderlerinin 53 milyar TL, cari transferlerin 151.3 milyar TL, sermaye giderlerinin 33 milyar TL, sermaye transferinin 5.1 milyar TL, borç verme giderlerinin 11.1 milyar TL, yedek ödeneklerin 3 milyar TL olduğunu açıkladı.

2002 yılında 11.3 milyar TL düzeyinde olan eğitim harcamalarının, 2013 yılında 68.1 milyar TL'ye çıktığını belirten Bakan

Şimşek şunları kaydetti: "Eğitim harcamalarında 6 kattan fazla artış söz konusu. 2013 yılı için öngörülen 68.1 milyar TL'lik eğitim bütçesi, 2012'ye oranla yüzde 20.7'lik bir artışı ifade etmektedir. Biz özellikle hükümetlerimiz döneminde eğitime erişimi ve okullaşma oranlarını ciddi bir şekilde artırıyoruz ve destekliyoruz. Eğitim bizim en büyük önceliğimiz. İkinci olarak, merkezi yönetim bütçesinde en büyük kalemi toplam kamu sağlık harcamaları oluşturuyor. 64.7 milyar TL'lik sağlık ödenegi söz konusu. Yani eğitimden sonra en büyük pay sağlığa ayrılmaktadır.

2012'ye göre sağlık harcamaları 7.4 milyar TL tutarında, yüzde 13 oranında artıyor. Eğitime verilen artış enflasyon öngörüsünün 4

katıdır. Sağlığa enflasyonun öngörüsünün 2.5 katıdır"

Bakan Şimşek, Yatırım ödeneklerini yüzde 20 oranında artışla toplamda 39.2 milyar TL'ye çıkardıklarını belirterek, altyapı projelerine ağırlık verileceğini aktardı. Çiftçiye ayrılan kaynağı, doğrudan destek olarak çiftçinin cebine koyduğu nakit parayı yüzde 25 artırdıklarını açıklayan Bakan Şimşek, "Doğrudan destekleri 9 milyar TL'ye çıkardık: Bir de ilave olarak Halk Bankası, Ziraat Bankası kredileriyle verilen destekler dikkate alınırsa daha da artıyor" dedi.

Bakan Şimşek, sosyal hizmetler ve yardımlar için 17.2 milyar TL ödenek öngörüldüğünü vurguladı.

	2012 Gerç. Tahmini	2013 Program
GSYH (Milyar TL)	1.435	1.571
Büyüme (%)	3,2	4,0
Deflatör (%)	7,1	5,3
TÜFE (Yıl sonu %)	7,4	5,3
İthalat (CIF) (Milyar ABD \$)	239,5	253,0
İhracat (FOB) (Milyar ABD \$)	149,5	158,0
Dış Ticaret Dengesi (Milyar ABD \$)	-90,0	-95,0
Cari Denge (Milyar ABD \$)	-58,7	-60,7

Cari işlemler frene bastı

Cari işlemler açığı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 70.7 oranında azalışla 1 milyar 181 dolar düzeyine geriledi. Yılın ilk 8 aylık döneminde ise cari işlemler hesabı geçen yılın aynı dönemine göre 18 milyar 128 milyon dolar tutarında, yüzde 33.4 oranında azalarak 36 milyar 82 milyon dolar açık verdi.

Cari işlemler açığı 2012 yılı Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 70.7 oranında azalışla 4 milyar 25 milyon dolardan 1 milyar 181 milyon dolara geriledi. Yılın ilk 8 ayında cari işlemler açığı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 33.4 oranında, 18 milyar 128 milyon dolar tutarında azalışla 36 milyar 82 milyon dolar oldu. Ağustos itibarıyla son 12 aylık dönemde birikimli cari işlemler açığı ise bir önceki aya göre 2 milyar 844 milyon dolar azalışla 61 milyar 857 milyon dolardan 59 milyar 13 milyon dolar düzeyine indi.

Merkez Bankası Ocak-Ağustos

2012 Ödemeler Dengesi verilerini açıkladı. Buna göre yılın ilk 8 ayında kaydedilen cari işlemler açığı, geçen yılın aynı dönemine göre 18 milyar 128 milyon dolar azalarak 36 milyar 82 milyon dolara geriledi. Bu gelişmede dış ticaret açığının 16 milyar 148 milyon dolar azalarak 45 milyar 191 milyon dolara gerilemesi, hizmetler dengesinde kaynaklanan net gelirlerin 1 milyar 476 milyon dolar artarak 13 milyar 138 milyon dolara ulaşması ve gelir dengesinden kaynaklanan net giderlerin de 718 milyon dolar azalarak 4 milyar 853 milyon dolara gerilemesi etkili oldu.

Cari işlemler açığındaki gerileme

Ağustos ayında da sürdü. Cari işlemler dengesi Ağustos ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 70.7 oranında azalışla 1 milyar 181 milyon dolar düzeyine geriledi. Geçen yıl Ağustos ayında cari işlemler hesabı 4 milyar 25 milyon dolar açık vermişti.

Aylık bazda cari işlemler dengesindeki gelişmeler değerlendirildiğinde 2012 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre cari açık yüzde 4.6 azalışla 5.7 milyar dolar, Şubat ayında yüzde 29.3 azalışla 4.3 milyar dolar, Mart ayında yüzde 34.2 oranında azalışla 6.3 milyar dolar, Nisan ayında yüzde 38.2 oranında azalışla 4.7 milyar dolar, Mayıs

ayında yüzde 29.5 oranında azalışla 5.5 milyar dolar, Haziran ayında yüzde 44.3 oranında azalışla 4.3 milyar dolar, Temmuz ayında yüzde 24.4 oranında azalışla 4.1 milyar dolar düzeyine gerilemişti.

Birikimli cari işlemler açığında gerileme Ağustos ayında da devam etti. Ağustos itibarıyla son 12 aylık dönemde birikimli cari işlemler açığı bir önceki aya göre 2 milyar 844 milyon dolar azalışla 61 milyar 857 milyon dolardan 59 milyar 13 milyon dolar düzeyine indi.

Ağustos itibarıyla turizm gelirleri, geçen yılın 8 ayına göre 81 milyon dolar tutarında artarak 14 milyar 847 milyon dolara, turizm giderleri de 671 milyon dolar tutarında azalarak 2 milyar 581 milyon dolara geriledi.

Yatırım geliri dengesinin altında yer alan doğrudan yatırımlar, portföy yatırımları ve faizlerden oluşan diğer yatırımlarda gerçekleşen toplam net çıkış, geçen yılın ilk sekiz ayına göre 755 milyon dolar tutarında azalarak 4 milyar 715 milyon dolara geriledi.

Yurtdışında yerleşik kişilerin yurt içinde yaptıkları net yatırımlar, geçen yılın Ocak-Ağustos dönemine göre 922 milyon dolar azalarak 9 milyar 587 milyon dolara gerilenken, yurt içinde yerleşik kişilerin

yurt dışında yaptıkları net yatırımlar 1 milyar 214 milyon dolar artarak net 2 milyar 754 milyon dolar tutarında gerçekleşti.

Yurtdışında yerleşik kişiler hisse senedi piyasasında Ağustos ayındaki 429 milyon dolar tutarında alımla birlikte ilk 8 aylık dönemde toplam 2 milyar 393 milyon dolar tutarında net alım yaptı. Yurtdışı yerleşikler Ağustos ayındaki 1 milyar 344 milyon dolar tutarında devlet iç borçlanma senetleri (DİBS) alımı ile birlikte yılın ilk 8 aylık döneminde toplam 10 milyar 386 milyon dolar tutarında alım gerçekleştirdi.

Bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduat varlıkları, Türk lirasındaki 1 milyar 14 milyon dolar tutarındaki artışa karşılık yabancı paradaki 6 milyar 37 milyon dolar tutarındaki azalışın etkisiyle, yılın ilk 8 ayında 5 milyar 23 milyon dolar düşüş kaydetti. Öte yandan, diğer sektörlerin yurt dışındaki mevduat varlıkları, gösterge niteliğinde kullanılan bankaların yurt dışı şubelerinin mizanlarındaki ilgili hesaplara ait Nisan-Ağustos 2012 dönemi verilerinin dahil edilmesiyle, Ocak-Ağustos döneminde 1 milyar 616 milyon dolar artış gösterdi.

Genel Hükümet, yurtdışı piyasalar

ve diğer uluslararası kuruluşlardan (IMF dahil) sağlanan uzun vadeli kredilerle ilgili olarak, Ocak-Ağustos döneminde 1 milyar 357 milyon dolar net geri ödemede bulundu. Bankacılık sektörünün net kredi kullanımı, geçen yılın ilk sekiz ayına göre 6 milyar 487 milyon dolar azalarak bu yılın aynı döneminde 2 milyar 625 milyon dolar oldu. Bu dönemde bankaların uzun vadeli kredilerde net geri ödeyici, kısa vadeli kredilerde ise net kullanıcı olduğu göze çarptı.

Aynı dönemde, diğer sektörlerin net kredi kullanımı 1 milyar 861 milyon dolar azalarak 3 milyar 835 milyon dolar oldu. Yurtdışında yerleşik Türk vatandaşlarınca Merkez Bankası nezdinde açılan mevduat hesaplarında, yılın ilk sekiz ayında 1 milyar 397 milyon dolar düzeyinde net çıkış gerçekleşti.

Yurtdışı bankaların yurt içi bankalar nezdinde tuttıkları yabancı para mevduatları bu dönemde 7 milyar 595 milyon dolar, Türk Lirası mevduatları da 1 milyar 507 milyon dolar artış kaydetti.

Geçen yılın ilk sekiz ayında 4 milyar 662 milyon dolar artış gösteren rezerv varlıkların içinde bulunan resmi rezervler, bu yılın aynı döneminde 15 milyar 735 milyon dolar artış gösterdi.

Euro bölgesi ekonomik krizi aşmakta zorlanıyor

Şu anda Avrupa'da geçerli olan ve basit anlatımla, keskin bir ücret ve fiyat deflasyonuna yol açacak biçimde aşırı sıkı bütçe uygulamalarıyla birlikte güney ülkelerini kendi bünyelerinde devalüasyona gitmeye zorlayan strateji, hükmünü sürdürmeye devam etmektedir.

Türkiye ekonomisinin 2001 yılında yaşadığı derin ekonomik krizden çıkmasında ve kurumsal yapının dış şoklara karşı daha dirençli hale getirilmesinde önde gelen katkı sahibi olan ekonomiden sorumlu eski bakan Kemal Derviş ile bir makalesine Bilanço'nun geçen sayısında yer verilen Türk kökenli tanınmış iktisatçı Dani Rodrik'in, Euro Bölgesinde hüküm süren ekonomik

krizin sona erdirilmesi yolunda Avrupa konseyi ile Avrupa Merkez Bankası tarafından, soruna ilişkin olarak konan tanının ve alınmakta olan önlemlerin yeterliliğini konu alan birer makalesi yayımlandı.¹ Sayın Derviş'in 10 Ekim tarihinde yayımlanmış olan makalesi krize ışık tutması ve alınması gereken diğer önlemlere açıklıkla işaret etmesi nedeniyle aşağıda verilmektedir.

Avrupa Merkez Bankası (ECB) başkanı Mario Draghi Temmuz ayı sonlarında ECB'nin, bazı üye ülkelerin Eurodan çıkıp kendi ulusal paralarını tedavüle sokmaları mecburiyetinde kalmalarını önlemek, önüne geçmek için ne gerekiyorsa yapacağını açıklamasından sonra İspanya ve İtalya'nın kamu borçlanma senetleri üzerindeki faiz hadleri hızla düştü –borçlanma maliyetleri düşerken borçların geri ödenebilirliği-

¹ www.project-syndicate.org/

ne ilişkin kaygılar hafifledi -. Daha sonra Eylül ayı başında ECB Başkanlar Konseyi Draghi'nin verdiği sözü destekleme kararı olarak piyasaları biraz daha rahatlattı.

Özellikle Almanya Anayasa Mahkemesinin Avrupa kurtarma fonu olan Avrupa İstikrar Mekanizmasının (ESM) oluşturulmasına ilişkin itirazı reddetmesi ile birlikte krizin akışının yönünde bir değişim meydana gelmiş gibi bir görünüm ortaya çıktı. ECB'nin 'sınırsız olabilecek' bir biçimde almayı taahhüt ettiği hükümet bonolarını ihraç eden ülkeler için bazı makroekonomik yükümlülükler getireceğini karar altına almış olmasına rağmen, Avrupa genelinde ve ABD'nde finansal piyasalar hızlı bir yükseliş gösterdi.

Ancak piyasalardaki bu canlı, iyimser hava kısa ömürlü oldu. İspanyol ve İtalyan hükümet bonoları fiyatları tekrar düşme eğilimi içine girdi ve menkul kıymet yatırımcılarının piyasa algılamaları tekrar bozulma gösteriyor. Dolayısıyla yapılan hangi iş yanlış oldu?

Mario Draghi'nin Ağustos ayında yapmış olduğu açıklamayı memnuniyetle karşılarken, ECB'nin uygulamaya koyduğu yeni "doğrudan parasal işlemlere gitme" (OMT) programının: mali alanda yetkili olacak bir kurum, bir bankalar birliği ve bir çeşit borç yapılandırmasını, güncellemesini içerecek şekilde, daha bütünleşik bir Euro bölgesine olanak sağlayacak bir güçlendirme süreci ile desteklenme ihtiyacı içerisinde olduğu tesbitine yer vermiştik. OMT programının başarılı olmasının, tüm Euro Bölgesi genelinde uygulanan makroekonomik politika bütününde kararlı bir değişime gidilmesi önkoşuluna dayanmakta olduğu hususunu ileri sürmüştüm.

Daha bütünleşik bir Euro Bölgesinin kurumsal mimarisi, yapılandırılması konusunda bir anlaşmaya varılması alanında, yavaş olmakla beraber, biraz ilerleme sağlandı. Bir bankalar birliğine olan ihtiyaç şimdi genelde daha çok kabul görüyor ve Avrupa bütçesinin, Avrupa İstikrar Mekanizması (ESM) kaynaklarına ek olarak, öngörülen politika ve proje nite-

likleriyle uyumlu olma koşuluyla harcanabilecek fonlarla güçlendirilmesine doğru bir hareket gözlemleniyor. (Almanya ve onun Kuzey Avrupalı müttefikleri bunun tamamlayıcı bir önlem olmasından ziyade, bir nevi borç güncellemesi, yapılandırması için bir alternatif oluşturması gerektiği hususunda ısrar ediyorlar)

Avrupa Merkez Bankası (ECB) tarafından desteklenen bir ESM, Uluslararası Para fonunun Avrupa'ya has biçimi olarak işlev görebilir, ve Avrupa bütçesinde öngörülen yeni fonlar, Avrupa Yatırım Bankasının desteğiyle Avrupa'nın Dünya Bankası olabilir. Bunların hepsinin gerçekleştirilmesi zaman alabilir, ancak bu doğrultuda atılan adımlar bulunuyor.

Hemen hiçbir ilerlemenin sağlanamamış olduğu alan makroekonomik politika bütününe yeniden ayarlanması, uyumlu hale getirilmesi hususudur. Şu anda Avrupa'da geçerli olan ve basit anlatımla, keskin bir ücret ve fiyat deflasyonuna yol açacak biçimde aşırı sıkı bütçe uygulamalarıyla birlikte güney ülkelerini kendi

bünyelerinde devalüasyona gitmeye zorlayan strateji, hükmünü sürdürmeye devam etmektedir. Bünyesel anlamda bir ölçüde devalüasyon gerçekleştirilmiş ise de bu süreç, ekonomik ve sosyal alanda çok fazla kayba, rahatsızlığa - siyasi alanda giderek daha büyük huzursuzluğa- yol açmaktadır, buna rağmen, yapısal reformlarla birlikte uygulamaya konulduğu halde, henüz arz cephesinde umulan bir düzelme görülmemektedir.

Gerçekte helezoni deflasyonist döngü özellikle Yunanistan ve İspanya'da ulusal hasılanın öyle hızlı bir biçimde daralmasına neden olmakta ki, uygulamaya konulan ilave harcama kısıntıları ve vergi artırımları bütçe açıklarının ve kamu borç stokunun GSYH'ya olan görece büyüklüklerini düşürmüyor. Ve Avrupa'nın tercih ettiği çözüm - daha sıkı bütçe uygulaması - sadece mali hedeflerin daha hızlı biçimde bozulmasına yol açıyor. Bunun neticesinde piyasalar tekrar, kesin olarak Euro Bölgesinin üyesi olarak kalma durumuna göre borçluluk oranlarının çok yükselmesine,

çok daha olumsuz gözükmeye yol açacak ulusal paraya geçme olasılığını gözetecek şekilde, bu ülkelerin GSYH'larını yeniden hesaplamaya başladılar.

Avrupa'nın güneyinde bütün bunlar olurken, kuzey ülkeleri cari işlem fazlası veriyorlar. Almanya'nın 216 milyar dolar tutarındaki cari fazlası halen Çin'in cari fazlasından daha büyük -mutlak rakamlar olarak dünyada en yüksek-. Avusturya, Hollanda ve Euro bölgesinde yer almayan birçok kuzey ülkesi -örneğin İsviçre, İsveç, Danimarka ve Norveç- ile birlikte kuzey Avrupa ülkeleri son 12 aylık dönemde 511 milyar dolar tutarında cari işlemler hesabı fazlası verdiler. Bu tutar Çin'in bugüne kadar ulaştığı cari fazladan daha büyük, Avrupa'nın geri kalan bölümünün ve dünya ekonomisinin net talep hacmini düşürdüğü için de olumsuz.

Güney Avrupa ülkelerini aşırı sıkı bütçe uygulamaları konusunda zorlarken onların ihracatlarını kuzeydeki efektif talebi kısarak sınırlandırmak, bir hastayı, ona aşırı dozda ilaç verirken oksijenini

keserek tedavi etmeyi andırıyor. Güney Avrupa'nın çok ihtiyaç duyulan yapısal reformlarının siyasi ve ekonomik alanda başarıya ulaşması, mali alanda alınacak önlemlerin uygun kapsam, yoğunluk ve zamanlamayla devreye sokulmasını ve kuzeyde güçlü talep yaratılmasını gerektirmektedir.

Kuzey ülkeleri ücret düzeyi yükselmelerine izin vermenin ve iç talep hacmini genişletmenin kendi rekabet güçlerini ve ticaret fazlalarını azaltacağını iddia ediyorlar. Ancak bu görüş manzaranın tamamını görmeyi engellemektedir, fazla veren ülkeler küresel ve bölgesel dengenin yeniden tesis edilebilmesi için, açık veren ülkelere daha az katkıda bulunmamalıdır, zira dünya ekonomisi uzaya ihracat yapamaz. Çin'in ticaret ve cari işlem fazlası aşırı bulunurken bu husus, bu düşünce biçimi vurgulanırken, konu kuzey Avrupa'dan açılınca hemen nerdeyse ihmal edilip, göz ardı edilmektedir.

Eğer kuzey Avrupa'daki muhafazakar politikacılar ve ekonomistler Avrupa'da yanlış biçimlenmiş

makroekonomik politika bütünü-
nün sürdürülmesi üzerinde ısrarlı
olmayı sürdürürlerse, Euro Böl-
gesinin sonuna gelinmesine, da-
ğılmasına, ve onunla birlikte, bi-
zim on yıllar boyunca bildiğimiz
Avrupa'nın barış ve bütünleşme
projesinin rafa kalkması-
na neden olabilirler. Bu,
güneyde derin
ve geniş
kapsamlı
yapısal ve
rekabet gü-
cünü artırıcı
reformlara
olan ihtiyacı
reddeden,
bunların yapıl-
masına karşı olan
bir iddia, sav değil, bu
reformlara, başarılı so-
nuç vermeleri için bir
şans verilmesini savu-
nan bir yaklaşım, görüş
açısıdır.

Prof. Dani Rodrik ise makale-
sinde Avrupa'da siyasi ve ekono-
mik anlamda bütünleşmenin,
ABD'nde
olduğu gi-
bi, ancak üye ülkele-

rin egemenlik haklarının bir bölü-
münden vazgeçmeye razı olmalı-
rı ile -birbiriyle uyumlu kural ve
düzenlemeler, ma-

li uygulamalar vb.- mümkün ola-
bileceğini vurgulamaktadır. Bir
siyasi ve ekonomik birliğin ida-
me ettirilmesi ve başarılı olması

üye ülkelerin
egemenlik
hakları-
nın bir
bölümün-
den feragat
etme-

lerini
ge-
rekli
kıl-
makta-
dır. Prof.

Rodrik'e göre
bir ülke küreselleş-
me, demokrasi ve
ulusal egemenliğe aynı
anda sahip olamaz, bu
üçünden ikisini seçmek du-
rumundadır. Üye ülkeler, kendi
ulusal para ve mali politikalarını
uygulayabilmeleri için parasal
birlikten ayrılma durumundadır-
lar.

Ekonomideki yavaşlama ticaret hacmini etkiliyor

Uluslararası Para Fonunun Ekim ayında yayınlanmış olan Ekonomik Görünüm Raporuna göre küresel ekonominin toparlanma sürecinde yeni güçlüklerle karşılaşmış ve geleceğe ilişkin belirsizlikler yoğunlaşmıştır

Küresel ekonomik faaliyet hacmindeki yavaşlamanın bir sonucu olarak dünya ticaret hacminde belirgin bir daralma gözlemleniyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan rapora göre 2012 yılı ikinci çeyrek döneminde İngiltere ve Hindistan'ın ihracatı yüzde 4.0 oranında daralırken, Rusya ve Güney Afrika'nın ihracat hacmi yüzde 8.0 oranında küçüldü.

Dış talep doğrudan ihrac piyasalarındaki satınalma gücüne bağlı olduğu cihetle, GSYH'daki gelişme süreci ile dış ticaret hacmi arasında doğal bir ilişki, sıkı bir korelasyon bulunuyor.

Uluslararası Para Fonunun (IMF) Ekim ayında yayınlanmış olan Ekonomik Görünüm Raporuna göre küresel ekonominin toparlanma sürecinde yeni güçlüklerle karşılaşmış ve geleceğe ilişkin belirsizlikler yo-

ğunlaşmıştır¹. Bu olumsuz gelişmenin önde gelen nedeni gelişmiş ekonomilerde uygulanan ya konulmuş olan politikaların orta vadeli beklentiler üzerinde henüz bir güven tesis edememiş olmasıdır. Euro bölgesinin varlığını sürdürebilmesine ya da ABD'nde mali alanda yapılabilecek yanlışlara (mali uçurum gibi) ilişkin diğer riskler halen yatırımcıların zihinlerini ciddi biçimde işgal etmeyi sürdürmektedir. IMF'ye göre aşağı

yönlü riskler Fon'un Eylül 2011 ve Nisan 2012'de yayınlamış olduğu Raporlarda belirtilen duruma göre daha da yükselmiş ve bu nedenle başta gelişmiş ülkeler olmak üzere küresel ekonomik büyüme tahminleri aşağı doğru çekilmiştir. Orta vadede gündemi yine dünya ekonomisinin yüksek kamu borç yükü altında nasıl bir gelişme gösterebileceği ve yeni yükselen piyasa ekonomilerinin bir taraftan büyümelerini dış talep ve kaynaklardan iç talebe ve yapısal önlemlere dayalı hale getirirken, güçlü ekonomik büyümelerini sürdürüp, sürdüremeyecekleri hususları oluşturmaktadır. IMF'ye göre ekonomik faaliyet hacmine ve işsizliğe ilişkin göstergeler 2012 yılının ilk yarısında genel bir ekonomik durgunluğa ve üçüncü çeyrek dönemde de durumda önemli bir iyileşme olmadığına işaret etmektedir. Küresel imalat sanayi üretimi keskin bir daralma gösterirken Euro bölgesinde faaliyet hacmi kamu borçlanma faizlerinin yüksekli-

ğinden kaynaklanan finansal sorunlar nedeniyle keskin bir küçülme sergilemiştir. ABD ve İngiltere'de daha belirgin biçimde olmak üzere dünyanın diğer ekonomilerinde gerçekleşen faaliyet hacmi umut kırıcı olmuştur. Gelişmiş ülkelerde tanık olunan bu olumsuz görünümün yansımaları ve kendi iç sorunları, yeni yükselen piyasa ekonomilerinde ve gelişmekte olan ülkelerde ekonomik büyümenin beklenenin altında bir seyir göstermesi sonucunu doğurmuştur. Bu genel çerçevede içerisinde Fon geçen yıl yüzde 3.8 olarak gerçekleşmiş olan küresel hasıla büyüme oranını Temmuz Raporuna göre 0.2 puanlık bir eksiltmeyle yüzde 3.5'e düşürmüştür. IMF 2012 yılı genelinde gelişmiş ekonomilerin yüzde 1.3 ve yükselen piyasa ekonomileri ile gelişmekte olan ülkelerin genelde yüzde 5.3 oranında büyüme gerçekleştireceği tahmininde bulunmaktadır. IMF'ye göre bu yıl ABD yüzde 2.2 oranında büyüme gerçekleştirirken, Euro bölgesi ekonomi-

si yüzde 0.4 oranında küçülme sergileyecektir. Diğer taraftan Fon 2011 yılında yüzde 5.8 oranında büyüme ortaya koyan dünya emtia ve hizmetler ticaret hacminin belirgin bir yavaşlamayla bu ancak yüzde 3.2 oranında büyüyeceği tahmininde bulunmaktadır.

Küresel hasıla büyüme hızındaki yavaşlama Dünya Ticaret Örgütünü de (WTO), dünya ticaret hacmi 2012 yılı büyüme hızını düşürmeye yöneltmiştir. WTO 21 Eylül tarihinde yapmış olduğu açıklamayla dünya ticaret hacmi 2012 yılı büyüme hızını yüzde 3.7'den yüzde 2.5'e ve 2013 yılı için de yüzde 5.6'dan yüzde 4.5'e düşürmüştür². WTO tarafından ticaret hacmi gelişmelerine ilişkin olarak son tahminlerin yayınlandığı Mart ayından buyana, ABD'nde hasıla ve istihdam hacmi büyüme oranları beklentilerin altında kalmıştır. Bunun yanı sıra 'satınalma müdürleri'nin geleceğe ilişkin beklenti endeksleri ve dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi olan Çin'in imalat sanayi

üretim rakamları dünya ticaret hacmi için daha düşük bir büyüme hızına işaret eden bir görünüm ortaya koymuşlardır. Daha da önemlisi Avrupa'da kamu borç yükü ve borçlanma maliyetinden kaynaklanan krizin çözüme kavuşturulamamış olması mali yapının güçlü hale getirilmesine yönelik çabaları daha da zorlaştırmış, bu durum bölge içi ticaret hacmini de olumsuz biçimde etkilemiştir. Bu gelişmeler dünya ticaretini bu yılın ikinci çeyrek döneminde neredeyse durağan hale ge-

tirmiş ve ihracat ve ithalat hacmi ortalaması olarak ölçülen dünya ticaret hacmi sözü edilen dönemde birinci çeyrek döneme göre sadece yüzde 0.3 ve yıllık bazda da yüzde 1.2 oranında genişleme gösterebilmiştir. Dünya ticaret hacminde 2012 yılı ilk yarısında gözlemlenen durgunluk özellikle gelişmekte olan ülkelerin ihracat ve ithalatlarında yaşanan daha keskin bir yavaşlamadan kaynaklanmıştır.

Aşağıda verilen Tablodan görüleceği üzere dünya hasılası bü-

yüme oranı ile küresel emtia ticaret hacmi arasında belirgin bir korelasyon vardır. Ancak yakın geçmiş dönemde ticaret hacmi genişlemesi hasıla büyümesinden daha hızlı olmuştur. 1996-2008 döneminde dünya ticaret hacminin küresel hasılaya olan oranı yüzde 22.0'den yüzde 33.0'e yükselmiştir³. Bu yıl ticaret hacmi büyüme oranındaki yavaşlamanın hasıla artışındaki yavaşlamadan daha hızlı olması ticaret hacmi üzerinde, örneğin Euro bölgesinde dış ticaret finansmanında sıkışıklık olması

Dünya Emtia Ticaret Hacmi ve GSYH Yıllık % Büyüme

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Dünya Emtia Ticareti Hacmi	2.3	(-)12.9	13.9	5.0	2.5	4.5
İhracat <i>Gelişmiş Ülkeler</i>	0.9	(-)15.2	13.0	4.6	1.5	3.3
<i>Gelişmekte Olanlar ve BDT**</i>	4.3	(-)7.8	15.3	5.3	3.5	5.7
İthalat <i>Gelişmiş Ülkeler</i>	1.1	(-)14.4	11.0	2.9	0.4	3.4
<i>Gelişmekte olanlar ve BDT</i>	8.6	(-)10.5	18.3	8.3	5.4	6.1
Reel GSYH (<i>piyasa döviz kurları ile</i>)	1.3	(-)2.4	3.8	2.4	2.1	2.4
<i>Gelişmiş Ülkeler</i>	0.0	(-)3.8	2.7	1.5	1.2	1.5
<i>Gelişmekte olanlar ve BDT</i>	5.6	2.2	7.3	5.3	4.9	5.2

* Tahmin edilen büyüme oranları

** Bağımsız Devletler Topluluğu

gibi diğer bazı faktörlerin de etkili olduğunu göstermektedir. Zira ihraç pazarlarına mal üretiminde giderlerin tahakkuk ve ödenmesi ile ihracat bedelinin tahsili arasında bir zaman dilimi bulunmakta ve bu dönemin finansmanı genellikle bankalarca sağlanmaktadır. Bu alanda Avrupa bankaları önemli bir paya sahiptirler. Dünya Bankası tarafından yapılan bir araştırmanın sonucuna göre Avrupa'nın büyük bankaları 2011 yılında küresel ticaret finansmanının yüzde 36.0'sını karşılamışlardır. Fransız ve İspanyol bankaları Latin Amerika ve Asya ile olan ticari faaliyetlerin finansmanında yalnız başlarına yüzde 40.0 oranında katkı sağlamışlardır. Bir diğer etken uluslararası ticarete yaygın olarak dolar kullanılması ve Euro bölgesi bankalarının içinde buldukları zor koşullar nedeniyle dolar temininde güçlüklerle karşılaşmış olmalarıdır. Bankaların faaliyetlerini ülke sı-

nırları içine yoğunlaştırma ve bilanço düzeltme çabaları da dış ticaret finansmanında yaşanan sıkıntılı süreçte rol oynayan diğer faktörler olarak kaydedilebilir.

Küresel ekonomik büyümenin yavaşlamasıyla tekrar güçlenen 'korumacılık' eğilimleri de ticaret hacmi gelişmelerini olumsuz etkileyen bir diğer etkidir. Bir çok ülke 'tarife dışı engel' niteliği taşıyan yasal düzenlemeler – örneğin imalat sanayi ve tarım ürünleri için yerli üreticileri koruyan standartlar getirilmesi - yapmak suretiyle kendi üreticilerini koruma çabası içine girmişlerdir.

Uygulamaya konulan tarife dışı engellere karşı WTO nezdinde yapılan itiraz başvurularının sayısında 2012 yılında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Olumlu bir biçimde sonuçlanması halinde küresel ticaret hacmini yıllık yüzde 0.5 oranında artırması olanaklı görülen ve 11 yıldır de-

vam eden Doha ticaret görüşmeleri zinciri _round- hemen tümüyle akamete uğramış bulunmaktadır.

Görüldüğü gibi halen başta küresel ekonomik yavaşlama olmak üzere önemlilerine yukarıda temas edilen faktörler dünya ticaretini olumsuz biçimde etkilemektedir. Dünya ticaretinin halen sergilediği bu zayıf görünüm çerçevesinde ulusal çıkarlarını korumak amacıyla ülkele- rin başvurduğu korumacılık eğilimleri, 1930'lu yılların başlarında, başta gelişmiş ülkeler olmak üzere küresel ekonomiyi derin biçimde olumsuz etkileyen ve bir çok ülkede yüksek işsizlik hadlerine ve toplumsal refah kaybına yol açan 'Büyük Buhran'ın açıklıkla ortaya koyduğu gibi, karşı eylemlere yol açmasının da etkisiyle, küresel ticaret hacmi ve hasıla üzerinde ciddi olumsuz etkiler doğurmaktadır.

1 www.imf.org/external/pubs/ft/weo...

2 www.wto.org/english/news_e/press...

3 The Economist, 8-14 Eylül 2012, S.59.

Dünya Ekonomisi

AB borç rekoru kırmaya devam ediyor

Euro Bölgesi'nde ardı ardına açıklanan kemer sıkma önlemlerine rağmen kamu borçları rekor kırıyor. AB genelinde borçluluk oranı da yüzde 62.2'den yüzde 82.5'e yükseldi.

Euro Bölgesi'nde ardı ardına açıklanan kemer sıkma önlemlerine rağmen kamu borçları rekor kırıyor. AB istatistik kurumu Eurostat'ın verilerine göre Euro Bölgesi'nde 2008 yılında gayri safi yurtiçi hasılanın (GSYH) yüzde 70.2'si seviyesindeki kamu borçları, 2009'da yüzde 80'e, 2010'da yüzde 85.4'e ve 2011 sonunda yüzde 87.3'e çıktı.

Aynı dönemde AB genelinde borçluluk oranı da yüzde 62.2'den yüzde 82.5'e yükseldi. AB'nin Maastricht ekonomi kriterlerine göre kamu borç toplamı-

nın GSYH'nin yüzde 60'ını aşması gerekiyor. Türkiye'nin kamu borcu ise yaklaşık yüzde 39'la AB ortalamasının hayli altında bulunuyor.

Geçen yıl itibariyle borç yükü Yunanistan'da yüzde 170.6'yla rekor kırarken bu ülkeyi yüzde 120.7'yle İtalya, yüzde 108.1'le Portekiz, yüzde 106.4'le İrlanda, yüzde 97.8'le Belçika, yüzde 86'yla Fransa, yüzde 85'le İngiltere, yüzde 81.4'le Macaristan, yüzde 80.5'le Almanya, yüzde 72.4'le Avusturya, yüzde 71.1'le Kıbrıs Rum kesimi, yüzde 70.9'la Malta, yüzde 69.3'le İspanya ve

yüzde 65.5'le Hollanda takip etti.

Borç yükü yüzde 60 limitini aşmayan AB üyeleri ise yüzde 58'le Danimarka, yüzde 56.4'le Polonya, yüzde 49'la Finlandiya, yüzde 46.9'la Slovenya, yüzde 43.3'le Slovakya, yüzde 42.2'yle Letonya, yüzde 40.8'le Çek Cumhuriyeti, yüzde 38.5'le Litvanya, yüzde 38.4'le İsveç, yüzde 33.4'le Romanya, yüzde 18.3'le Lüksemburg, yüzde 16.3'le Bulgaristan ve yüzde 6.1'le Estonya şeklinde sıralandı.

Öte yandan kemer sıkma önlemleri geçen yıl AB'de bütçe açıkla-

rının azalmasını sağlasa da kökten çözüm olmadı. Maastricht kriterlerine göre GSYH'nin yüzde 3'ünü geçmemesi gereken bütçe açıkları Euro Bölgesi'nde yüzde 4.1 ve AB'de yüzde 4.4 düzeyinde gerçekleşti. Bir önceki yıl bütçe açıkları, Euro Bölgesi'nde yüzde 6.2 ve AB'de yüzde 6.5 seviyesindeydi.

Macaristan yüzde 4.3 ile, Estonya yüzde 1.1 ile ve İsveç yüzde 0.4 oranında bütçe fazlası elde ederken kalan 24 AB üyesinin bütçesi açığı verdi.

İrlanda'nın bütçe açığı GSYH'nin yüzde 13.4'üne ulaşırken toplam 17 ülkede bu oran yüzde 3 limitinin üzerinde gerçekleşti. Türkiye'nin geçen yıl yüzde 39.25 olan kamu borcunun GSYH'ye oranının bu yıl yüzde 37.70'e gerilemesi bekleniyor.

Geçen yıl bütçe açıkları Yunanistan ve İspanya'da yüzde 9.4, İngiltere'de yüzde 7.8, Slovenya'da yüzde 6.4, Kıbrıs Rum kesiminde yüzde 6.3, Romanya ve Litvanya'da yüzde 5.5, Fransa'da yüzde 5.2, Polonya'da yüzde 5, Slovak-

ya'da yüzde 4.9, Hollanda'da yüzde 4.5, Portekiz'de yüzde 4.4, İtalya'da yüzde 3.9, Belçika'da yüzde 3.7, Letonya'da yüzde 3.4 ve Çek Cumhuriyeti'nde yüzde 3.3, Malta'da yüzde 2.7, Avusturya'da yüzde 2.5, Bulgaristan'da yüzde 2, Danimarka'da yüzde 1.8, Almanya'da yüzde 0.8, Finlandiya'da yüzde 0.6 ve Lüksemburg'da yüzde 0.3 oldu.

Japonya'da ihracat Eylül'de geçen yıl meydana gelen deprem ve tsunamilerden bu yana en sert düşüşü kaydederken, imalatçıla-

rın duyduğu güven de 2010 başından beri görülen en düşük seviyeye geriledi.

Japonya'da açıklanan veriye göre, ihracat Eylül'de yıllık bazda yüzde 10.3 ile yüzde 9.6 olan beklentilerin üzerinde düşüş kaydetti. Japonya'da açıklanan son veriler dünyanın üçüncü büyük ekonomisinin, Çin ve Avrupa'ya gerçekleştirilen satışların zayıflaması, küresel yavaşlama ve düşük iç taleple yeniden resesyona girebileceği endişelerini artırdı.

Çin ekonomisindeki yavaşlama bu yılın üçüncü çeyreğinde de devam ederken, hükümet küresel finans krizinin en sarsıcı döneminden beri ilk kez hedefinin gerisinde kalmış oldu. Açıklanan diğer veriler yıl sonunda toparlanma kaydedileceğine işaret etti. Çin'de açıklanan veriye göre, GSYH üçüncü çeyrekte yüzde 7.4 ile beklentiler seviyesinde arttı. Bu, 2009'un ilk çeyreğinden bu yana yakalanan en düşük büyüme oranı anlamına geliyor. Ekonomide 7 çeyrektir yavaşlama yaşanıyor. Çin ekonomisi bu yılın ikinci çeyreğinde yüzde 7.6 büyümüştü.

Çin'de Eylül'de sanayi üretimi yüzde 9.2 ile beklentilerin üzerinde artarken, perakende satışlar

da yüzde 14.2 ile yine beklentilerin üzerinde artış kaydetti.

ABD ekonomisi 3. çeyrekte yüzde 1 civarında olan beklentilerin üzerinde, yıllıklandırılmış yüzde 2 büyürken, İngiltere'de yıllıklandırılmış büyüme rakamı yüzde 4 oldu. Asya'da ise Çin imalat sanayine ilişkin öncü gösterge de (PMI), ekonominin büyüdüğüne ilişkin sağlam işaretler verirken, üç veri de aynı yönde gelişmeler gösterdi. Çin ve daha genel olarak Asya ekonomileri global yavaşlamadan ayrılmadı ancak toparlanma hızları çok yüksek. Bu da global ekonomi için olumlu.

ABD büyüme rakamına bakıldığında özellikle federal savunma harcamalarının hızla arttığı görülüyor. Ancak özellikle yatırım harcamalarındaki bozulma dikkat çekiyor. Gerek milli gelir gerekse dayanıklı mal siparişleri verisinde sermaye malı siparişlerinin azaldığı görülüyor. Bu veriler iş dünyasının özellikle "mali uçurum" (fiscal cliff) konusunda endişeli olduklarına işaret ediyor. ABD'de "mali uçurum" eğer gerekli uyarlamalar yapılmaz ise, yılbaşında otomatik olarak yürürlüğe girecek olan vergi artırımları ve harcama kesintilerinden oluşuyor. Beklentiler mali uçurumun seçimler sonrası engellene-

bileceği yönünde ancak iş faaliyetlerini sınırlamada önemli bir etkisi olduğu görülüyor.

Avrupa'ya bakıldığında Yunanistan'ın mali uyum programını iki yıl daha uzatmak için görüşmelere devam ettiği belirtiliyor. Ancak finansmanın nasıl sağlanacağı konusu belirsiz. İspanya'da durum olumsuz; bütçe açığı yüksek seyrederken, işsizlik oranı yüzde 25.

Japonya Merkez Bankası (BOJ) ekonomiyi canlandırmak için son 2 ay içerisindeki ikinci parasal genişlemeye giderek, temel politika aracı olan varlık alım programını 66 trilyon yene yükseltti. Japonya'da hükümet ve merkez bankası birlikte hareket ederek deflasyonu yenmeye çalışıyor. Tüketici fiyatları son beş aydır ard arda geriliyor. BOJ, açıkladığı ikinci parasal genişleme adımıyla, yüzde 1'lik enflasyon hedefine ulaşmayı amaçlıyor. BOJ aynı zamanda limitlerle sınırlı olmayan, özel bir mali enstrümanın da kullanıma açıldığını açıkladı. Bu olanak sayesinde BOJ, uzun dönemli fonları düşük faiz oranlarıyla verilebilmesine olanak tanıyacak. Amaç, kredi kullanımını teşvik etmek.

TÜFE:1,96, ÜFE: 0,17

Ekim ayında Üretici Fiyatları Genel Endeksinde bir önceki aya göre yüzde 0,17, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 0,90, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 2,57 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 7,80 artış gerçekleşti. Aylık değişim tarım sektöründe yüzde 0,02 sanayi sektöründe ise yüzde 0,21 olarak gerçekleşti. ÜFE sonuçları sanayinin alt sektörleri bazında değerlendirildiğinde en yüksek aylık artış yüzde 3,15 ile giyim eşyası imalatı alt sektöründe yaşandı. Endekste 791 maddeden 378 maddenin ortalama fiyatlarında artış yaşandı.

Ekim ayında Tüketici Fiyatları Genel Endeksi bir önceki aya göre yüzde 1,96, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 5,36, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 7,80 ve oniki aylık ortalamalara göre yüzde 9,53 artış gerçekleşti. Ana harcama grupları itibarıyla bir ay önceye göre en yüksek artış yüzde 6,81 ile çeşitli giyim ve ayakkabı grubunda yaşandı. Bir önceki yılın aynı ayına göre en yüksek artış ise yüzde 11,75 ile konut grubunda oldu. Endekste 444 maddeden; 290 maddenin ortalama fiyatlarında artış, 79 maddenin ortalama fiyatlarında ise düşüş gerçekleşti.

ÜFE	EKİM 2012 (2003=100)	EKİM 2011 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	0,17	1,60
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	0,90	11,48
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	2,57	12,58
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	7,80	10,26

TÜFE	EKİM 2012 (2003=100)	EKİM 2011 (2003=100)
Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	1,96	3,27
Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim oranı (%)	5,36	7,95
Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim oranı (%)	7,80	7,66
12 aylık ortalamalara göre değişim oranı(%)	9,53	5,93

		2012										2011	
		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
ÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,38	-0,09	0,36	0,08	0,53	-1,49	-0,31	0,26	1,03	0,17	0,65	1,00
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,38	0,29	0,65	0,73	1,27	-0,24	-0,56	-0,30	0,72	0,90	12,20	13,33
TÜFE	Bir önceki aya göre değişim	0,56	0,56	0,41	1,52	-0,21	-0,90	-0,23	0,56	1,03	1,96	1,73	0,58
	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim	0,56	1,13	1,55	3,09	2,87	1,95	1,71	2,28	3,34	5,36	9,82	10,45

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

Bütçe Gelirleri Kümülatif Gerçekleşmeleri	Ocak - Eylül (Milyon TL)			2012 Yılı Bütçe Hedefi
	2011	2012	Artış (yüzde)	
Genel Bütçe Gelirleri	214.170	235.144	9.79	321.726
Vergi Gelirleri	188.378	201.939	7.19	277.677
Gelir, Kar ve Ser. Kazanç üzerinden Alınan Vergiler	55.482	62.000	11.7	80.955
Gelir Vergisi	35.776	41.047	14.7	53.804
Gelir Vergisi Tevkifatı	31.909	36.957	15.8	48.917
Kurumlar Vergisi	19.705	20.952	6.32	27.151
KVK Göre Alınan Geçici Vergi	16.270	19.466	19.6	24.562
Mülkiyet Üzerinden Alınan Vergiler	5.649	6.325	11.9	6.982
Motorlu Taşıtlar Vergisi	5.472	6.148	12.3	6.693
Dahilde Mal ve Hizmetlerden Alınan Vergiler	76.919	82.148	6.79	114.150
Dahilde Alınan KDV	23.408	24.049	2.73	33.602
Özel Tüketim Vergisi	46.738	50.258	7.53	70.590
Banka ve Sigorta Muameleleri Vergileri	3.087	4.043	30.9	4.545
Dış Ticarettten Alınan Vergiler	39.184	39.147	-0.09	58.922
İthalde Alınan KDV	35.782	35.109	-1.88	53.943
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	7.471	12.383	65.7	9.235
Harcamalar	220.868	258.041	16.8	350.948

EKONOMİK VERİLER

	2012		2011		2010
	05 Ekim	28 Eylül	30 Aralık	07 Ekim	31 Aralık
Emisyon	61.211.164	60.822.273	55.103.174	57.477.611	48.937.560
Para Arzı					
- M1	150.904.058	159.530.243	151.070.436	141.213.416	133.884.898
- M2	702.527.393	704.565.813	656.696.505	654.515.769	587.814.547
- M3	748.407.928	746.828.910	691.395.293	689.927.579	615.088.260
Yurtiçi Kaynaklı TLMevduat	440.763.864	445.728.101	417.299.158	411.411.218	380.516.588
- Vadeli Tasarruf	276.161.467	277.229.720	261.362.598	260.795.140	236.097.407
- Vadesiz Tasarruf	33.598.959	33.521.914	29.730.160	29.880.275	26.527.410
- Vadeli Ticari	79.231.115	76.955.133	68.789.440	72.513.961	69.598.846
- Vadesiz Ticari	21.423.241	25.926.574	25.316.185	21.325.861	22.432.923
- Resmi Mevduat	30.349.082	32.094.760	32.100.775	28.931.793	25.860.002
Kredi Stoku	657.122.387	657.023.105	584.837.657	561.258.404	435.765.118
- Tüm Banka Kredileri	657.122.387	657.023.105	584.837.657	561.258.404	435.765.118
- M.B. Kredileri					
Bank. El. Tah. ve Bonolar	237.608.593	239.260.402	244.809.787	253.323.633	244.398.034

	2011	2010	2009	2008	2007	2006
GSYH (Cari fiyatlarla milyon TL)	1.294.892	1.098.799	952.558	950.534	843.178	758.391
GSYH (milyon/dolar)	772.298	731.608	617.611	742.094	658.786	526.429
GSYH (Değişim Hızı sabit fiyatlarla %)	8,5	9,2	-4,7	0,7	4,7	6,9
Kişibaşına GSMH (ABD Doları)	10.444	10.022	8.539	10.438	9.240	7.586
Sanayi Üretim Endeksi (2005=100)	126,8	116,4	102,9	114,3	114,8	107,3
Toplam İhracat (milyon/dolar)	134.954	113.883	102.129	132.027	107.272	85.535
Toplam ithalat (milyon/dolar)	240.833	185.544	140.926	201.963	170.062	139.576
Dış Ticaret Dengesi (milyon/dolar)	-105.879	-71.661	-38.797	-69.936	-62.791	-54.041
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı %	56,0	61,4	72,5	65,4	63,1	61,3
İşsizlik Oranı (%)	9,8	11,4	14,0	13,5	10,6	9,9
Kamu Net Borç Stoku (milyon TL)	290.459	317.628	309.886	267.841	248.441	257.928
İç Borç Stoku (milyon TL)	368.778	352.841	330.005	274.827	255.310	251.470
Türkiye Dış Borç Stoku (milyon/\$)	306.551	292.281	269.618	281.403	250.422	207.816
Merkezi Yönetim Borç Stoku (milyon TL)	518.323	473.561	441.508	380.321	333.485	345.050
Cari İşlemler Dengesi (milyon/dolar)	-77.089	-46.643	-13.854	-41.947	-38.311	-32.193

Mevzuat Değişiklikleri

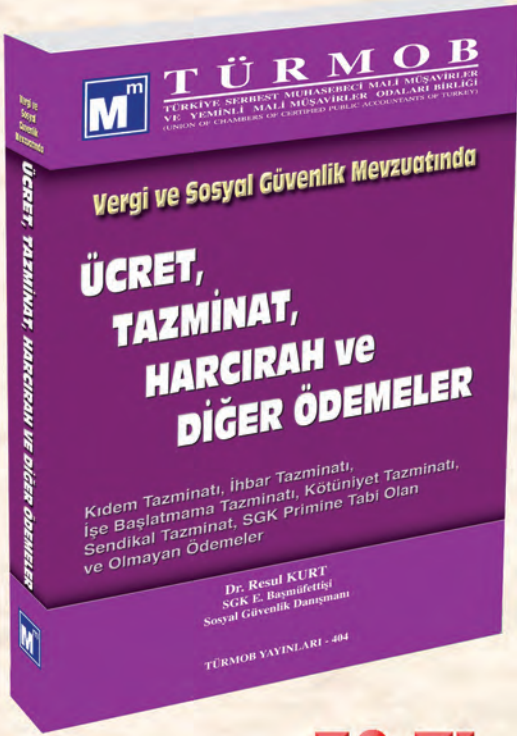
- 02.10.2012** - Hukuk Muhakemeleri Kanunu Bilirkişi Ücret Tarifesi
- Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine Dahil Olan Tarımsal İşletmelere Katılım Desteği Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2012/67)
- 09.10.2012** - 2012/3792 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa Ekli (I) Sayılı Listenin (B) Cetvelinde Yer Alan Mallarda Uygulanan Özel Tüketim Vergisi ile İlgili Karar
- Mükerrer** - 2012/3793 Orta Vadeli Program (2013-2015)'ın Kabul Edilmesi Hakkında Karar
- 2013-2015 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları ile İlgili 2012/1 Sayılı Kalkınma Bakanlığı Genelgesi
 - 2013-2015 Dönemi Bütçe Çağrısı ve Eki Bütçe Hazırlama Rehberi
 - Orta Vadeli Mali Plan (2013-2015)'ın Kabulüne Dair 4/10/2012 Tarihli ve 2012/20 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı
- 10.10.2012** - Devlet Muhasebesi Standardı 11 (DMS 11) İnşaat Sözleşmeleri
- 11.10.2012** - 2012 Yılı Eylül Ayına Ait Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin (Y) Listesi
- Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 25)
- 15.10.2012** - 2 No.lu Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları Sirküleri Yayınlandı.
- 17.10.2012** - Geçici Vergi Dönemlerinde Yeniden Değerleme Oranına İlişkin 25 Sıra No.lu Kurumlar Vergisi Kanunu Sirküleri Yayınlandı.
- 18.10.2012** - 2012/3839 2013 Yılı Programı ile 2013 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar
- 19.10.2012** - Halka Açık Olmayan Şirketlerde Kayıtlı Sermaye Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ
- Eylül/2012 Dönemi Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin Verilme Süresinin Uzatılmasına İlişkin 65 Sıra No.lu Katma Değer Vergisi Sirküleri Yayınlandı.
 - Eylül/2012 Dönemine İlişkin Ba ve Bs Bildirim Formlarının Süresinin Uzatılmasına Dair 55 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri Yayınlandı.
- 23.10.2012** - Bireysel Emeklilik Sistemi ve Şahıs Sigortalarına Ödenen Katkı Payı ve Primlerin Vergi Matrahının Tespitinde İndirimi ve Elde Edilen Gelirlerin Vergilendirilmesine İlişkin 85 Sıra No.lu Gelir Vergisi Sirküleri Yayınlandı.
- 31.10.2012** - Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ

Vergi Takvimi

- 09.11.2012** - 16-31 Ekim 2012 Dönemine Ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 12.11.2012** - 16-31 Ekim 2012 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 14.11.2012** - 2012 III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Gelir Geçici Vergisinin Beyanı
- 2012 III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Kurum Geçici Vergisinin Beyanı
- 15.11.2012** - Ekim 2012 Dönemine Ait Kolalı Gazoz, Alkollü İçecekler ve Tütün Mamullerine İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin Özel Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Motorlu Taşıt Araçlarına İlişkin Özel Tüketim Vergisinin (Tescile Tabi Olmayanlar) Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Özel İletişim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ve Ödemesi
- 19.11.2012** - 2012 III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Gelir Geçici Vergisinin Ödemesi
- 2012 III. Geçici Vergi Dönemine (Temmuz-Ağustos-Eylül) Ait Kurum Geçici Vergisinin Ödemesi
- 20.11.2012** - Ekim 2012 Dönemine Ait Kolalı Gazozlara İlişkin EK:7 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ekim 2012 Dönemine Ait Alkollü İçeceklerle İlişkin EK:8 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ekim 2012 Dönemine Ait Tütün Mamullerine İlişkin EK:9 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ekim 2012 Dönemine Ait Dayanıklı Tüketim ve Diğer Mallara İlişkin EK:10 No.lu ÖTV Bildirim Formu
- Ekim 2012 Dönemine Ait 5602 Sayılı Kanunda Tanımlanan Şans Oyunlarıyla İlgili Veraset ve İntikal Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Şans Oyunları Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait İlan ve Reklam Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Müşterek Bahislere İlişkin Eğlence Vergisinin Beyanı ve Ödemesi ile Diğer Eğlence Vergilerine İlişkin Eğlence Vergisinin Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Yangın Sigortası Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- 23.11.2012** - Ekim 2012 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Muhtasar Beyanname ile Beyanı
- Ekim 2012 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Beyanı
- 26.11.2012** - Ekim 2012 Dönemine Ait Katma Değer Vergisinin Beyanı ve Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait GVK 94. Madde ile KVK 15. ve 30. Maddelerine Göre Yapılan Tevkifatların Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait İstihkaktan Kesinti Suretiyle Tahsil Edilen Damga Vergisi ile Sürekli Mükellefiyeti Bulunanlar İçin Makbuz Karşılığı Ödenmesi Gereken Damga Vergisinin Ödemesi
- 1-15 Kasım 2012 Dönemine Ait Petrol ve Doğalgaz Ürünlerine İlişkin Özel Tüketim Vergisi Beyanı ve Ödemesi
- 1-15 Kasım 2012 Dönemine ait Noterlerce Yapılan Makbuz Karşılığı Ödemelere Ait Beyannamenin Verilmesi ve Ödenmesi
- 30.11.2012** - Yıllık Gelir Vergisi Beyannamelerinde, Toplam Gelir İçindeki Zirai Kazançları %75 ve Daha Yüksek Oranda Olanlar İçin 1. Taksit Ödemesi
- 6111 Sayılı Kanunun 2, 3, 5, 6, 7 ve 8. Maddeleri Hükümleri Uyarınca Ödenmesi Gereken 10. Taksit Ödemesi
- Veraset ve İntikal Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- 2012 Yılı Emlak Vergisi 2. Taksit Ödemesi
- 2012 Yılı Çevre Temizlik Vergisinin (İşyeri ve Diğer Şekilde Kullanılan Binalar İle Su İhtiyacını Belediyece Tesis Edilmiş Su Şebekesi Haricinden Karşılamanın İçin) 2. Taksit Ödemesi
- Ekim 2012 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Alımlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Ba)
- Ekim 2012 Dönemine Ait Mal ve Hizmet Satışlarına İlişkin Bildirim Formu (Form Bs)
- Ekim 2012 Dönemine Ait Haberleşme Vergisinin Beyanı ve Ödemesi

Ekim 2012 Kronoloji

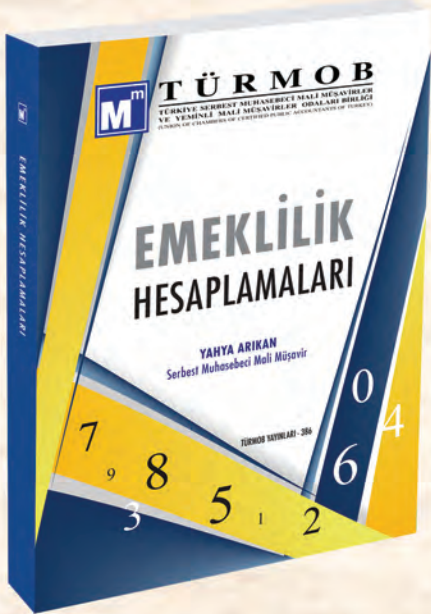
- 01 Ekim** Cumhurbaşkanı Gül, TBMM'nin yasama yılının açılışında yaptığı konuşmada tutuklulardan dolayı Meclis'te olmayan milletvekillerinin eksiklik olduğunu söyledi.
- 02 Ekim** Ölümüyle ilgili iddalar üzerine savcılık kararıyla 8. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın mezarı açıldı. Naaşı Adli Tıp Kurumu'na gönderildi.
- 03 Ekim** Suriye'den ateşlenen iki havan topunun Şanlıurfa'nın Akçakale İlçesine isabet etmesi sonucu 3'ü çocuk 5 kişi öldü. Türkiye'den yapılan top atışıyla da Suriye'deki hedefler vuruldu.
- 04 Ekim** Hükümete, 1 yıl süreyle sınır ötesi askeri operasyon için yetki veren tezkere Ak Parti ve MHP'nin 374 oyuyla kabul edildi.
- 05 Ekim** Kentsel dönüşüm çerçevesinde 35 ilde depreme dayanıklı olmayan yapılar yıkılmaya başlandı.
- 06 Ekim** Bir haftada ikinci kez eğitim uçağı düştü. Eğitimci pilot hayatını kaybetti.
- 07 Ekim** Akçakale merkezine 300 metre mesafede bulunan Toprak Mahsulleri Ofisi'nin yakınına 2 top mermesi düştü.
- 08 Ekim** Suriye'de en kötü seneryonun gerçekleştiğini söyleyen Cumhurbaşkanı Gül, Uluslararası camiayı etkin olmaya çağırırdı.
- 09 Ekim** 2013-2015 makro ekonomik hedeflerini kapsayacak Orta Vadeli Program'da büyüme tahmini bu yıl için yüzde 3.2'ye çekildi. 2013 için büyüme hızının yüzde 4 olacağı tahmin edildi.
- 10 Ekim** Moskova - Şam seferini yapan Suriye yolcu uçağı askeri mühimmat taşıdığı istihbaratı üzerine F-16'lar eşliğinde Esenboğa'ya indirildi. Uçakta çıkan haberleşme cihazlarına el konuldu.
- 11 Ekim** Cari işlemler açığının Ağustos'ta geçen yılın aynı ayına göre, yüzde 70.7 azalışla 1 milyar 180 milyon dolara gerilediği açıklandı.
- 12 Ekim** Türkiye dünyanın en pahalı akaryakıtını satan ülke rekorunu elinde bulundururken son yapılan zamlarla benzinin litre fiyatı 5 lirayı aştı.
- 13 Ekim** Türkiye'nin Suriye sınırına tank konuşlandırmasının ardından, Suriye'de Türkiye sınırına 250 tank konuşlandırıldı.
- 14 Ekim** Avusturyalı Paraşütçü Felix atmosferin en uç noktasından dünyaya yaptığı atlayışı başarıyla tamamladı.
- 15 Ekim** Halep'e insani yardım malzemesi taşıyan Ermeni Kargo uçağı, kontrol amacıyla Erzurum'a indirildi. Aramanın ardından uçağın yola devam etmesine izin verildi.
- 16 Ekim** Cumhurbaşkanı Gül, referandumla geçen yerel seçim erkene alınmasına ilişkin Anayasa değişikliği teklifini veto edip Meclis'e iade etti.
- 17 Ekim** Hakkari'de PKK terör örgütünün düzenlediği saldırı da 3 asker şehit oldu.
- 18 Ekim** TBMM Genel Kurulu'nda Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasa Tasarısı kabul edilerek yasalaştı. İş kolu barajı yüzde 3'e düşürüldü.
- 19 Ekim** Hakkari'de Özel Hareket Polisleri ile PKK'lılar arasında çıkan çatışmada 1'i emniyet amiri 3 polis şehit oldu.
- 20 Ekim** Hakkari Çukurca'ya bağlı Kazan Vadisi'nde 5 günde 40 teröristin etkisiz hale getirildiği açıklandı.
- 21 Ekim** Dünyanın en önemli basın hakları kuruluşlarından CPG, Türkiye'de 76 gazetecinin tutuklu olduğunu, bunlardan en az 61'inin gazetecilik faaliyetleri nedeniyle suçlandığını açıkladı.
- 22 Ekim** Kuveyt ve Lübnan'da yaşanan iç karışıklıklar petrolün varil fiyatının yeniden 110 dolar seviyesine yükselmesine neden oldu.
- 23 Ekim** Trakya'da etkili olan sağnak yağışta 3 kişi hayatını kaybetti, 2 köy ve 50 ev sular altında kaldı.
- 24 Ekim** Merkez Bankası 2012 yılı enflasyon tahminini yüzde 7.4'e yükseltti.
- 25 Ekim** Ankara Valiliği, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda eski TBMM önünden Anıtkabir'e yapılacak yürüyüşü yasakladığını açıkladı.
- 26 Ekim** Şanlıurfa'da iki gün devam eden yağışlar sonucu oluşan sel sularına kapılan 3 kişi hayatını kaybetti.
- 27 Ekim** BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, Batman'daki mitingde cezavelerindeki açlık grevlerine destek için işyerlerinin açılmaması, okulların boykot edilmesi çağrısında bulundu.
- 28 Ekim** PKK'lılar Şırnak'ta; Valilik, Emniyet Müdürlüğü, Çevik Kuvvet, Jandarma Sınır Tümen Komutanlığı ve polis, asker lojmanlarına aynı anda saldırdı, 1 polis şehit oldu.
- 29 Ekim** Ankara'da 29 Ekim kutlamaları için Birinci Meclis önünde toplananlara polis tazyikli su ve biber gazı sıktı. Barikatı aşmak isteyenler coplandı.
- 30 Ekim** Sandy fırtınası ABD'nin kuzeydoğusunda tarihi bir afete neden oldu. En az 42 kişinin öldüğü açıklandı.
- 31 Ekim** Adalet Bakanı Sadullah Ergin, 66 cezaevinde 683 PKK ve KCK tutuklusunun açlık grevinde olduğunu söyledi.

30 TL

40 TL

10 TL

30 TL

www.mu-den.com.tr

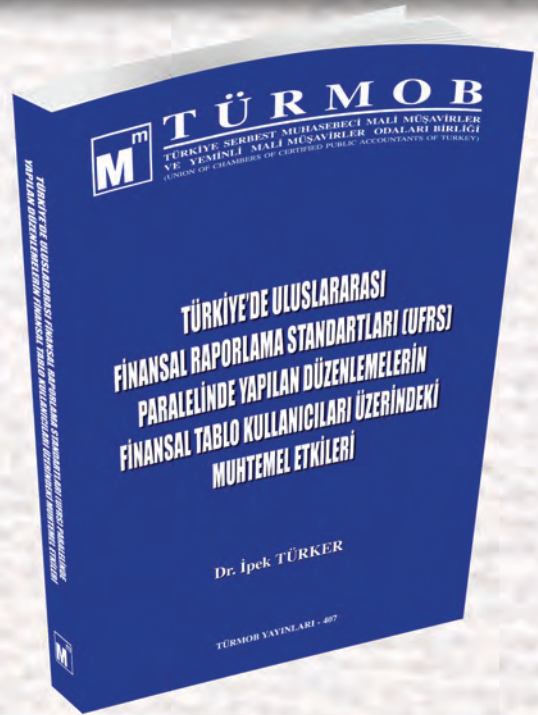
Şehit Gönenc Şk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52

2012
baskı

50 TL

25 TL

www.mu-den.com.tr

Şehit Gönenç Sk. No:28/3 Anıttepe/ANKARA - Tel: (0.312) 230 04 51 - 52